

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 19.4.2016 r.
COM(2016) 179 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020

Przyspieszenie transformacji cyfrowej w administracji

{SWD(2016) 108 final}
{SWD(2016) 109 final}

1. WPROWADZENIE

Administracja elektroniczna wspiera procesy administracyjne, poprawia jakość usług i zwiększa efektywność wewnętrzną sektora publicznego. Cyfrowe usługi publiczne zmniejszają obciążenie administracyjne przedsiębiorstw i obywateli, ponieważ kontakt z administracjami publicznymi jest dzięki nim szybszy, efektywny, wygodniejszy, bardziej przejrzysty i tańszy. Co więcej, włączenie technologii cyfrowych na stałe do strategii modernizacji administracji może przynieść dodatkowe korzyści ekonomiczne i społeczne ogółowi społeczeństwa¹. Transformacja cyfrowa w administracji jest jednym z zasadniczych warunków udanej budowy jednolitego rynku.

Plany działania na rzecz administracji elektronicznej² to instrumenty polityczne, których zadaniem jest przyspieszenie modernizacji administracji publicznych w całej Unii Europejskiej. Plany te umożliwiły koordynację i współpracę między państwami członkowskimi i Komisją oraz inicjowanie wspólnych działań w zakresie administracji elektronicznej.

Wyniki oceny poprzedniego planu działania na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015³ wskazują, że ten plan⁵ miał pozytywny wpływ na rozwój administracji elektronicznej na poziomie europejskim i na poziomie państw członkowskich. Przyczynił się do zapewnienia spójności między krajowymi strategiami na rzecz administracji elektronicznej, jak również do wymiany najlepszych praktyk i do interoperacyjności rozwiązań między państwami członkowskimi. W szczególności doprowadził on do rozwoju narzędzi technologicznych, które mają zasadnicze znaczenie dla udostępniania usług publicznych i korzystania z nich. Obywatele i przedsiębiorstwa jednak nie czerpią jeszcze pełnych korzyści z usług cyfrowych, które powinny być dostępne bezproblemowo w całej UE.

Dzięki wspólnym działaniom na szczeblu Unii Europejskiej można zwiększyć dostępność usług administracji elektronicznej i korzystanie z nich, co sprawi, że cyfrowe usługi publiczne będą szybsze, tańsze i w większym stopniu zorientowane na użytkownika. Bezproblemowe korzystanie z transgranicznych i cyfrowych usług publicznych sprzyja konkurencyjności i sprawia, że UE jest bardziej atrakcyjnym miejscem inwestowania⁶ i zamieszkania.

Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy⁷ przewiduje przyjęcie nowego planu działania na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020. Celem planu jest usunięcie istniejących barier cyfrowych, stworzenie jednolitego rynku cyfrowego oraz powstrzymanie

¹ Zalecenie Rady ds. Strategii na rzecz Administracji Cyfrowej, OECD, 2014 r.

² Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010 na lata 2006–2010 oraz plan działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015.

³ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/mid-term-evaluation-e-government-action-plan-2011-2015-implementation-smart-2012-006020>

⁴ Dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny towarzyszący komunikatowi w sprawie planu działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020.

⁵ COM(2010) 743 final.

⁶ Zgodnie z planem inwestycyjnym dla Europy, http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-and-investment_en

⁷ COM(2015) 192 final.

fragmentacji, która nastąpiła w związku z modernizacją administracji publicznych. Niniejszy plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej ma służyć połączeniu nakładów. Podczas gdy państwa członkowskie realizują własne strategie i zadania, w niniejszym planie działania wyznaczono – w oparciu o wspólną długoterminową koncepcję – szereg zasad, których należy przestrzegać w ramach przyszłych inicjatyw. Dzięki temu administracja elektroniczna może przynieść znaczące korzyści przedsiębiorstwom, obywatelom i samym administracjom publicznym.

Niniejszy plan działania zakłada dynamiczne i elastyczne podejście, które pozwoli nadążać za szybko zmieniającym się środowiskiem informatycznym⁸. Poza działaniami, o których mowa w niniejszym planie, Komisja albo zainteresowane podmioty (w tym państwa członkowskie) mogą proponować działania dodatkowe. Wszystkie działania inicjowane przez Komisję będą zgodne ze standardami Komisji w zakresie lepszego stanowienia prawa.

Plan działania będzie pełnił funkcję katalizatora w celu koordynacji działań i zasobów na rzecz modernizacji sektora publicznego w dziedzinie administracji elektronicznej. Plan działania nie będzie miał specjalnego budżetu ani instrumentu finansowania; pomoże jednak koordynować źródła finansowania i środki wspierające, które są dostępne dla państw członkowskich za pośrednictwem różnych programów UE⁹.

2. KONCEPCJA I PODSTAWOWE ZASADY

Rządy państw członkowskich już od dawna dążą do tego, aby relacje z obywatelami i przedsiębiorstwami były otwarte, elastyczne i oparte na współpracy, a także do stosowania administracji elektronicznej w celu zwiększenia wydajności i efektywności oraz ciągłego udoskonalania usług publicznych¹⁰.

Niniejszy plan działania oparto na następującej koncepcji:

Do 2020 r. administracje publiczne i instytucje publiczne w Unii Europejskiej powinny być otwarte, efektywne i powszechne, zapewniając wszystkim obywatelom i przedsiębiorstwom w całej UE wolne od granic, spersonalizowane, przyjazne dla użytkownika cyfrowe usługi publiczne typu koniec-koniec. W celu projektowania i świadczenia lepszych usług, zgodnych z potrzebami i oczekiwaniami obywateli i przedsiębiorstw, będą stosowane rozwiązania innowacyjne. Administracje publiczne wykorzystają możliwości, jakie oferuje nowe środowisko cyfrowe, aby ułatwić nawiązywanie kontaktów z zainteresowanymi podmiotami i ze sobą nawzajem.

Lepszy dostęp do danych i usług administracji publicznej w ramach jednego państwa lub pomiędzy państwami zwiększy efektywność administracji i ułatwi swobodny przepływ przedsiębiorstw i obywateli. Życie obywateli ulega coraz większej digitalizacji, co prowadzi

⁸ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/mid-term-evaluation-e-government-action-plan-2011-2015-implementation-smart-2012-006020>

⁹ W tym instrument „Łącząc Europę”, program na rzecz rozwiązań interoperacyjnych dla europejskich administracji publicznych (ISA²), program „Horyzont 2020”, europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, program „Sprawiedliwość” oraz program wspierania reform strukturalnych.

¹⁰ Deklaracja ministerialna z Malmö dotycząca administracji elektronicznej, 2009 r.

do wzrostu oczekiwań wobec działalności administracji publicznej¹¹. Użytkownicy pragną rozumieć, jak funkcjonuje dana usługa¹², i oczekują większej przejrzystości. Co więcej, otwartość wobec zainteresowanych podmiotów i współpraca z nimi w trakcie procesu decyzyjnego¹³ sprawia, że wzrosła wiarygodność i rozliczalność administracji publicznych. Ponadto udostępnianie danych i usług sektora publicznego osobom trzecim, przy pełnym poszanowaniu ram prawnych w zakresie ochrony danych osobowych i prywatności, może sprzyjać wzrostowi i konkurencyjności.

Wdrażając inicjatywy w ramach niniejszego planu działania, należy przestrzegać następujących podstawowych zasad, które uzyskały silne poparcie zainteresowanych podmiotów¹⁴:

- domyślna cyfrowość: usługi administracji publicznych powinny być z założenia cyfrowe (co obejmuje informacje nadające się do przetwarzania automatycznego), przy zachowaniu innych kanałów dla osób nieposiadających dostępu do internetu z wyboru lub z konieczności. Usługi publiczne powinny być ponadto świadczone w ramach pojedynczych punktów kontaktowych lub punktów kompleksowej obsługi i za pośrednictwem różnych kanałów;
- zasada jednorazowości: administracje publiczne powinny zadbać o to, aby obywatele i przedsiębiorstwa musiały im podawać te same informacje tylko raz. Urzędy administracji publicznej, jeśli jest to dozwolone, powinny ponownie wykorzystywać wewnętrznie te dane (w zgodzie z przepisami dotyczącymi ochrony danych), eliminując w ten sposób dodatkowe obciążenia dla obywateli i przedsiębiorstw;
- powszechność i dostępność: administracje publiczne powinny opracować cyfrowe usługi publiczne tak, aby były one z założenia powszechne i dostosowane do różnych potrzeb, np. potrzeb osób starszych i osób niepełnosprawnych¹⁵;
- otwartość i przejrzystość: administracje publiczne powinny wymieniać się informacjami i danymi oraz zapewnić obywatelom i przedsiębiorstwom dostęp do ich danych, kontrolę nad nimi i możliwość ich poprawiania; powinny też umożliwić użytkownikom monitorowanie procesów administracyjnych, które ich dotyczą; ponadto powinny współpracować z zainteresowanymi podmiotami (takimi jak przedsiębiorstwa, badacze i organizacje *non-profit*) w zakresie projektowania i świadczenia usług;
- domyślna transgraniczność: administracje publiczne powinny udostępnić odpowiednie cyfrowe usługi publiczne na poziomie transgranicznym i zapobiec dalszej fragmentacji, wspierając tym samym mobilność w ramach jednolitego rynku;
- domyślna interoperacyjność: usługi publiczne powinny być opracowywane w taki sposób, aby funkcjonowały bezproblemowo w ramach jednolitego rynku i między

¹¹ Badanie porównawcze administracji elektronicznej w UE z 2014 r.

¹² Badanie porównawcze administracji elektronicznej w UE z 2015 r.

¹³ Zalecenie Rady ds. Strategii na rzecz Administracji Cyfrowej, OECD, 2014 r.

¹⁴ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/contributions-and-preliminary-trends-public-consultation-egovernment-action-plan-2016-2020>

¹⁵ Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych jest obecnie rozpatrywany przez współprawodawców, COM(2012) 721.

sztywnymi strukturami organizacyjnymi w oparciu o swobodny przepływ danych i usług cyfrowych w Unii Europejskiej;

- niezawodność i bezpieczeństwo: w przypadku wszystkich inicjatyw należy zapewnić wyższy poziom ochrony danych osobowych, prywatności i bezpieczeństwa informatycznego, niż wynikałoby to ze zwykłej zgodności z ramami prawnymi w tych dziedzinach, uwzględniając wspomniane elementy na etapie projektowania. Spełnienie tych istotnych warunków może zwiększyć zaufanie do usług cyfrowych i stopień korzystania z nich.

Administracje, organy publiczne, przedsiębiorcy i użytkownicy najlepiej wiedzą, czego potrzebują. Wybór systemów i technologii, a także rozproszonych lub scentralizowanych projektów powinien być całkowicie zależny od ich preferencji i potrzeb, ale musi być w pełni zgodny z ustalonymi wymogami w zakresie interoperacyjności.

3. PRIORYTETY POLITYKI

W strategii jednolitego rynku cyfrowego wyznaczono następujące cele strategiczne: unowocześnienie administracji publicznej, osiągnięcie transgranicznej interoperacyjności i ułatwienie interakcji z obywatelami. Ich realizacja ma przyspieszyć transformację cyfrową w administracjach publicznych państw członkowskich i Komisji. W świetle powyższych priorytetów polityki niniejszy plan zawiera konkretne działania, które pozwolą szybciej wdrożyć istniejące prawodawstwo, a co za tym idzie – zwiększyć korzystanie z usług publicznych *online*.

3.1. *Modernizacja administracji publicznej za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) przy zastosowaniu kluczowych narzędzi cyfrowych*

Jak stwierdzono w najnowszych rocznych analizach wzrostu gospodarczego¹⁶, nowoczesne i efektywne administracje publiczne powinny zapewnić obywatelom szybkie usługi o wysokiej jakości oraz środowisko przyjazne dla przedsiębiorstw. Administracje publiczne muszą przekształcić swoje zaplecza, przemysleć i na nowo opracować istniejące procedury i usługi, a także powinny udostępniać swoje dane i usługi innym administracjom oraz, o ile to możliwe, przedsiębiorstwom i społeczeństwu obywatelskiemu.

Wspomniane działania muszą opierać się na kluczowych narzędziach cyfrowych. Aby obniżyć koszty rozwoju, skrócić czas wdrożenia i poprawić interoperacyjność, cyfrowe usługi publiczne powinny bazować na wspólnych rozwiązaniach i usługach wielokrotnego użytku opartych na uzgodnionych normach i specyfikacjach technicznych. Wspólne rozumienie interoperacyjności w całej Unii Europejskiej gwarantują europejskie ramy interoperacyjności¹⁷. Ta interoperacyjność może przynieść znaczne korzyści z punktu widzenia inwestycji transgranicznych.

Trwają prace, które mają pomóc administracjom publicznym państw członkowskich w przejściu na elektroniczne zamówienia publiczne oraz w stosowaniu rejestrów umów i

¹⁶ Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2015 i 2016 r.

¹⁷ Zmienione europejskie ramy interoperacyjności zostaną opublikowane w 2016 r.

interoperacyjnych podpisów elektronicznych¹⁸. Prace te dotyczą przede wszystkim jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, internetowego repozytorium zaświadczeń (e-Certis), fakturowania elektronicznego i skoordynowanego podejścia do rozwoju krajowych systemów elektronicznych zamówień publicznych. Zmierzają one do tego, by do 2018 r. przedsiębiorstwa mogły ubiegać się o zamówienia publiczne drogą elektroniczną w dowolnym miejscu na terenie Unii Europejskiej oraz aby do 2019 r. administracje publiczne w UE dopuszczały już fakturowanie elektroniczne.

Wszystkie administracje powinny podjąć nowe działania, aby przyspieszyć korzystanie z identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (usługi eIDAS¹⁹). W rodzajach działalności prowadzonych m.in. w formie cyfrowej (takich jak bankowość, finanse, handel elektroniczny i konsumpcja współdzielona) oraz w sektorze publicznym, mianowicie w europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”, będą realizowane działania w celu przyspieszenia transgranicznego i międzysektorowego korzystania z identyfikacji elektronicznej, w tym identyfikacji mobilnej, oraz usług zaufania (w szczególności podpisu elektronicznego, uwierzytelniania witryn internetowych i usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego). Ponadto Komisja zbada, czy należy ułatwić korzystanie ze zdalnej identyfikacji i bezpiecznego uwierzytelniania w detalicznych usługach finansowych²⁰.

Zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia interoperacyjności ma ponowne wykorzystanie przez państwa członkowskie usług powszechnie dostępnych i elementów składowych technologii (takich jak identyfikacja elektroniczna, podpis elektroniczny, elektroniczne dostarczanie dokumentów i informacji oraz fakturowanie elektroniczne). Dostępność wspomnianych usług jest obecnie gwarantowana dzięki finansowaniu ze środków instrumentu „Łącząc Europę”; należy jednak zapewnić ich dostępność i długoterminową stabilność po upływie wspomnianego programu finansowania. Komisja przedstawi zatem plan zapewnienia stabilności tych usług po 2020 r.

<i>Działania</i> Komisja	<i>Termin</i>
1. będzie wspierać przejście państw członkowskich na e-zamówienia i stosowanie przez nie rejestrów umów;	2019
2. przyspieszy wdrożenie usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym, w tym identyfikacji elektronicznej i podpisu elektronicznego;	2016
3. zapewni długotrwałą stabilność transgranicznej infrastruktury usług	2018

¹⁸ COM(2015) 192 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

¹⁹ Rozporządzenie (UE) nr 910/2014.

²⁰ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/index_en.htm

cyfrowych.	
------------	--

Jak ogłoszono w strategii jednolitego rynku cyfrowego, Komisja planuje przedstawić do końca 2016 r. wniosek w sprawie zmienionych europejskich ram interoperacyjności i będzie wspierała korzystanie z tych ram przez administracje krajowe, aby poprawić interoperacyjność usług publicznych w UE.

Potrzebne są dalsze działania, aby zapewnić stosowanie istniejących europejskich i międzynarodowych norm i specyfikacji technicznych, jak również nowych norm opracowanych w ramach planu priorytetowych norm ICT. Komisja będzie koordynować z państwami członkowskimi przygotowanie prototypu na potrzeby europejskiego katalogu norm ICT w zakresie zamówień publicznych, który będzie wspierać interoperacyjność w nabywaniu rozwiązań cyfrowych, zachęcając do tego, by nabywcy publiczni – w ramach swoich zaproszeń do składania ofert – odsyłali do wspólnego zbioru norm oraz profili ICT.

Działania Komisja	Termin
4. zaprezentuje zmienioną wersję europejskich ram interoperacyjności i będzie wspierała korzystanie z nich przez administracje krajowe;	2016–2019
5. będzie koordynować opracowanie prototypu na potrzeby europejskiego katalogu norm ICT w zakresie zamówień publicznych.	2017

Komisja Europejska podejmie również szereg konkretnych działań w związku z własną transformacją cyfrową i zapewnieniem zgodności ze zobowiązaniami prawnymi, które ustanowiono dla administracji publicznych w UE.

Prowadząc działania z zakresu sprawności regulacyjnej (REFIT) w celu przeglądu istniejącego dorobku prawnego rynku wewnętrznego lub opracowania nowych wniosków, Komisja zwróci szczególną uwagę na kwestię interoperacyjności i na korzyści, jakie może przynieść efektywne stosowanie technologii cyfrowych. Ma to na celu eliminację nadmiernie złożonych procesów wykorzystujących dokumenty papierowe lub procesów powielających się (np. duża ilość punktów kontaktowych, procesów sprawozdawczości, wymian danych lub wymogów systemowych).

W związku z własną transformacją cyfrową Komisja będzie publikować dane na portalu otwartych danych UE²¹ (w ramach europejskiego portalu otwartych danych²²), w stosownych przypadkach będzie udostępniać i ponownie wykorzystywać operacyjne elementy składowe takie jak infrastruktury usług cyfrowych oraz będzie stosować zmienioną wersję europejskich ram interoperacyjności. Komisja będzie stopniowo wprowadzać zasadę „domyślnej cyfrowości” podczas komunikacji drogą elektroniczną z zewnętrznymi zainteresowanymi podmiotami, wykorzystując usługi zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (od 2018 r.), fakturowanie elektroniczne (od 2018 r.) i elektroniczne zamówienia publiczne (od 2019 r.). Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne, Komisja

²¹ <http://open-data.europa.eu>

²² <http://data.europa.eu/europeandataportal>

wprowadzi również stopniowo zasadę jednorazowości w kontaktach z dostawcami i z beneficjentami dotacji oraz zbada możliwość wprowadzenia zasady jednorazowości w przypadku innych zainteresowanych podmiotów. Komisja oceni też skutki ewentualnego stosowania zasady „braku systemów odziedziczonych” (zasada okresowej aktualizacji systemów i technologii informatycznych w celu dostosowania do dynamicznego środowiska i rozwoju technologii) w administracjach publicznych.

<i>Działania</i>	<i>Termin</i>
6. Komisja wykorzysta wspólne elementy składowe, takie jak infrastruktury usług cyfrowych w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, i zastosuje się do europejskich ram interoperacyjności. Stopniowo wprowadzi „domyślną cyfrowość” i „jednorazowość”, fakturowanie elektroniczne i elektroniczne zamówienia publiczne oraz oceni wpływ ewentualnego stosowania zasady „braku systemów odziedziczonych”.	2016–2019

Dodatkowe inicjatywy mogłyby zmierzać do ograniczenia obciążenia administracyjnego oraz do poprawy efektywności i skuteczności administracji publicznych. W tym celu cyfrowe usługi publiczne powinny być dostosowane do potrzeb i przyjazne dla użytkownika, a dane i usługi powinny być ponownie wykorzystywane między organami administracji publicznej (z poszanowaniem przepisów dotyczących ochrony danych i prywatności).

Inne inicjatywy mogłyby mieć na celu opracowanie dodatkowych elementów składowych²³ oraz wsparcie na rzecz korzystania z nich, a także zachęcanie do stosowania i wspólnego użytkowania infrastruktur chmury, infrastruktur danych i infrastruktur obliczeniowych. Inicjatywy te mogłyby również propagować stosowanie technologii dużych zbiorów danych lub internetu rzeczy np. w odniesieniu do usług wymagających intensywnego przetwarzania danych oraz kształtowania, wdrażania i egzekwowania polityki w oparciu o fakty i badania, wspieranych przez odpowiednią infrastrukturę. Wspólna infrastruktura chmury na potrzeby usług administracji elektronicznej pozwoliłaby uzyskać znaczne oszczędności dzięki korzyściom skali, skrócić czas wdrożenia tych usług, jak również szerzej udostępniać dane i usługi administracji publicznych. Inicjatywa dotycząca europejskiej chmury obliczeniowej²⁴ zapewni infrastrukturę do celów naukowych, ale obejmie także administracje publiczne, udostępniając im niedostępne wcześniej dane i moce obliczeniowe. Pozwoli to świadczyć lepsze usługi na każdym szczeblu administracji (lokalnym, krajowym i unijnym).

3.2. Większa mobilność transgraniczna dzięki interoperacyjnym cyfrowym usługom publicznym

Jednolity rynek UE nie może skutecznie funkcjonować bez transgranicznych cyfrowych usług publicznych. Takie usługi ułatwiają dostęp do rynków, zwiększają zaufanie do jednolitego rynku i pobudzają konkurencję na całym jego obszarze. Administracje powinny

²³ Na przykład identyfikacja elektroniczna, podpis elektroniczny, elektroniczne dostarczanie dokumentów i informacji, fakturowanie elektroniczne i tłumaczenie automatyczne.

²⁴ Inicjatywa dotycząca europejskiej chmury obliczeniowej – Budowa konkurencyjnej i opartej na danych i wiedzy gospodarki w Europie.

pomagać przedsiębiorstwom w prowadzeniu transgranicznej działalności w internecie na obszarze jednolitego rynku, uprościć dostęp do informacji zgodnie z prawem handlowym i prawem spółek UE oraz ułatwiać przedsiębiorcom zakładanie, rozwój i prowadzenie działalności gospodarczej w innych państwach członkowskich za pośrednictwem elektronicznych usług publicznych typu koniec-koniec.

Aby realizować te priorytety polityki, w niniejszym planie działania uwzględniono szereg konkretnych działań, które mają sprzyjać tworzeniu przyjaznych dla biznesu transgranicznych administracji publicznych i wesprzeć mobilność obywateli.

Informacje, doradztwo, mechanizmy rozwiązywania problemów, punkty kontaktowe i procedury dotyczące jednolitego rynku nie funkcjonują obecnie jako jedna całość, lecz są rozproszone, niepełne, niedostatecznie powiązane i nie zawsze przyjazne dla użytkownika – zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym. Użytkownikom trudno jest więc znaleźć właściwe informacje i potrzebne wsparcie. Komisja zaproponuje zatem stworzenie jednego portalu cyfrowego na podstawie istniejących portali, punktów kontaktowych i sieci. Portal ten rozszerzy, ulepszy i usprawni wszystkie usługi w zakresie udzielania informacji, zapewniania wsparcia i rozwiązywania problemów, konieczne do skutecznego prowadzenia działalności ponad granicami; ponadto umożliwi użytkownikom całkowicie elektroniczne dopełnianie najczęstszych formalności krajowych.

Europejski portal „e-Sprawiedliwość” będzie stanowić punkt kompleksowej obsługi w zakresie informacji na temat europejskiego wymiaru sprawiedliwości i dostępu do postępowań sądowych w państwach członkowskich. W tym celu w 2016 r. Komisja uruchomi narzędzia, które umożliwią bezpośrednią komunikację między obywatelami i sądami w różnych państwach członkowskich (projekt e-CODEX), a także udostępni wyszukiwarkę europejskiej sygnatury orzecznictwa (ECLI). Późniejsze działania będą zgodne z wieloletnim planem działania na lata 2014–2018 dotyczącym europejskiej e-sprawiedliwości.

Wraz z państwami członkowskimi Komisja będzie kontynuować prace dotyczące obowiązkowego wzajemnego połączenia rejestrów przedsiębiorstw wszystkich państw członkowskich²⁵. To rozwiązanie umożliwi dostęp przez europejski portal „e-Sprawiedliwość” do wybranych informacji dotyczących przedsiębiorstw zarejestrowanych w państwach członkowskich oraz pozwoli wszystkim odnośnym rejestrom przedsiębiorstw UE komunikować się między sobą drogą elektroniczną w sposób pewny i bezpieczny. Zwiększy to zaufanie do jednolitego rynku, zapewniając przejrzystość i aktualne informacje na temat przedsiębiorstw, a także zmniejszy obciążenia dla przedsiębiorstw.

Aby zwiększyć przejrzystość i pewność prawa na rynku wewnętrznym, Komisja będzie też nadal pracować nad rozwojem elektronicznego wzajemnego połączenia rejestrów dłużników

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/17/UE z dnia 13 czerwca 2012 r. zmieniająca dyrektywę Rady 89/666/EWG i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/56/WE i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek (Dz.U. L 156 z 16.6.2012, s. 1).
COM(2015) 192 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

niewypłacalnych²⁶. Na mocy rozporządzenia 2015/848 państwa członkowskie muszą do 2018 r. stworzyć krajowe elektroniczne rejestry dłużników niewypłacalnych, natomiast wprowadzenie wzajemnego połączenia rejestrów dłużników niewypłacalnych zaplanowano na 2019 r. Połączone rejestry będą dostępne za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”.

Lepsze stosowanie narzędzi cyfrowych w związku z przestrzeganiem wymogów prawa spółek na różnych etapach cyklu życia spółki sprawi, że procedury będą prostsze i mniej uciążliwe. Niezależnie od wniosku dotyczącego spółki jednoosobowej Komisja – w ramach inicjatywy określonej w strategii jednolitego rynku – rozważy inne środki,²⁷ które mogą ułatwić korzystanie z rozwiązań cyfrowych w całym cyklu życia spółki, w szczególności w odniesieniu do procedur rejestracji *online* oraz elektronicznego wprowadzania dokumentów i informacji²⁸ do rejestrów przedsiębiorstw – także w kontekście transgranicznym.

Komisja proponuje przepisy, które rozszerzą zakres jednolitego mechanizmu elektronicznego dotyczącego rejestracji i zapłaty VAT o transgraniczną internetową sprzedaż towarów fizycznych konsumentom przez przedsiębiorstwa. Pozwoli to zmniejszyć obciążenia administracyjne, które stanowią jedną z głównych przeszkód napotykaną przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność transgraniczną.

Jak określono w strategii jednolitego rynku cyfrowego, w 2016 r. przy udziale państw członkowskich zostanie uruchomiony duży projekt pilotażowego stosowania zasady jednorazowości ponad granicami w obszarze relacji przedsiębiorstw z sektorem instytucji rządowych i samorządowych.

Ponadto Komisja ustanowi europejski punkt kompleksowej obsługi do celów sprawozdawczych w transporcie morskim, również uwzględniający zasadę jednorazowości. W szerszym kontekście Komisja prowadzi prace zmierzające do digitalizacji dokumentów przewozowych we wszystkich rodzajach transportu i propaguje uznawalność tej formy dokumentów przez organy publiczne.

Działania Komisja	Termin
7. przedłoży wniosek dotyczący jednego portalu cyfrowego;	2017
8. przekształci europejski portal „e-Sprawiedliwość” w punkt kompleksowej obsługi w zakresie informacji na temat europejskiego wymiaru sprawiedliwości;	2016
9. we współpracy z państwami członkowskimi wprowadzi obowiązkowe wzajemne połączenie wszystkich rejestrów przedsiębiorstw państw członkowskich;	2017

²⁶ Zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2015/848 w sprawie postępowania upadłościowego (wersja przekształcona).

²⁷ Zgodnie z komunikatem Komisji „Usprawnianie jednolitego rynku: więcej możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw” (COM(2015) 550, s. 5).

²⁸ Zob. także COM(2015) 550, s. 5.

10. będzie nadal pracować nad rozwojem elektronicznego wzajemnego połączenia rejestrów dłużników niewypłacalnych;	2019
11. przedstawi inicjatywę na rzecz łatwiejszego korzystania z rozwiązań cyfrowych w całym cyklu życia spółki;	2017
12. przedstawi wniosek ustawodawczy w celu rozszerzenia zakresu jednolitego mechanizmu elektronicznego dotyczącego rejestracji i zapłaty VAT;	2016
13. rozpocznie projekt pilotażowego stosowania zasady jednorazowości skierowany do przedsiębiorstw;	2016
14. ustanowi punkt kompleksowej obsługi do celów sprawozdawczych w transporcie morskim oraz zdigitalizuje dokumenty przewozowe.	2018

Aby wesprzeć transgraniczną mobilność obywateli, Komisja ustanowi system elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego, który umożliwi wzajemne połączenie między administracjami zajmującymi się zabezpieczeniem społecznym w celu elektronicznej wymiany danych między 32 państwami²⁹. System elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego zapewni lepszą ochronę praw obywateli dzięki elektronicznej wymianie danych osobowych dotyczących zabezpieczenia społecznego w UE między właściwymi administracjami państw członkowskich.

Komisja będzie w dalszym ciągu rozwijać Europejski Portal Mobilności Zawodowej EURES, oferując większą liczbę usług dla osób poszukujących pracy i dla pracodawców oraz zwiększając powiązania między systemami publicznych służb zatrudnienia i portalem m.in. poprzez wymianę profili osób poszukujących pracy (CV)³⁰. Ułatwi to mobilność osób poszukujących pracy w UE.

Komisja wesprze państwa członkowskie w rozwijaniu usług w zakresie e-zdrowia, które umożliwią m.in. transgraniczną wymianę e-recept (w oparciu o wytyczne w sprawie e-recept przyjęte przez sieć e-zdrowie)³¹ oraz rozwiązania w dziedzinie telemedycyny i telemonitoringu. Ma to zwłaszcza umożliwić skuteczne leczenie w ramach europejskich sieci referencyjnych³². Ponadto Komisja wesprze przygotowanie przez sieć e-zdrowie sprawozdania i wytycznych dotyczących elektronicznego dostępu obywateli do danych dotyczących ich zdrowia.

Działania Komisja	Termin
-----------------------------	---------------

²⁹ 28 państw członkowskich Unii Europejskiej (UE), Szwajcaria oraz 3 państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG): Norwegia, Islandia i Liechtenstein.

³⁰ Zadaniem portalu EURES jest świadczenie usług z zakresu informacji, doradztwa i rekrutacji / pośrednictwa pracy (kojarzenie ofert i osób poszukujących pracy) na rzecz pracowników i pracodawców oraz wszystkich obywateli, którzy chcą skorzystać z zasady swobodnego przepływu osób.

³¹ Wytyczne w sprawie zestawu danych na temat e-recept na potrzeby wymiany elektronicznej na mocy dyrektywy transgranicznej 2011/24/UE.

³² Zgodnie z art. 12 dyrektywy 2011/24/UE w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej.

15. zakończy wprowadzanie systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego;	2019
16. będzie rozwijać Europejski Portal Mobilności Zawodowej EURES;	2017
17. wesprze państwa członkowskie w rozwijaniu transgranicznych usług w zakresie e-zdrowia.	2016–2018

Kolejne inicjatywy zaproponowane w ramach tego priorytetu mogłyby dotyczyć świadczenia jednolitych usług transgranicznych dla obywateli w przypadku zmian sytuacji życiowej (np. zmiany pracy, przeprowadzki, ślubu) oraz dla przedsiębiorstw, ułatwiając im rozpoczęcie, rozwój i prowadzenie działalności gospodarczej w innych państwach członkowskich. Dodatkowe inicjatywy w ramach tego priorytetu mogłyby też zmierzać do podniesienia jakości istniejących usług administracji elektronicznej oferowanych obywatelom i przedsiębiorstwom z innych państw członkowskich.

3.3. *Wysoka jakość usług publicznych dzięki łatwiejszym kontaktom elektronicznym między administracjami i obywatelami/przedsiębiorcami*

Nowe otoczenie cyfrowe może ułatwiać kontakty obywateli, przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych z administracjami publicznymi. Wysoka jakość usług publicznych ma wpływ na konkurencyjność i wybór miejsca inwestycji. Niedawne doświadczenia świadczą o tym, że istnieją obiecujące możliwości zapewniania takich usług publicznych wysokiej jakości, jeśli zwiększy się udział przedsiębiorstw i obywateli oraz naukowców w projektowaniu i świadczeniu tych usług, a także zapewni informacje zwrotne w celu wprowadzenia ulepszeń. Pozwoli to jeszcze bardziej ograniczyć formalności administracyjne, usprawnić korzystanie z tych usług i obniżyć koszty ich świadczenia.

Co więcej, jeśli administracje publiczne udostępnią dane i usługi sektora publicznego oraz ułatwią ich ponowne wykorzystanie przez osoby trzecie z należytym poszanowaniem zasady „niezawodności i bezpieczeństwa”, może to otworzyć nowe możliwości w zakresie wiedzy, wzrostu i zatrudnienia. Dzięki udostępnianiu swoich danych administracje publiczne stają się bardziej przejrzyste, zwiększając swoją rozliczalność i jednocześnie zbliżając się do obywateli.

Mając na względzie powyższe priorytety polityki, Komisja zapewni obywatelom i przedsiębiorstwom w UE łatwo dostępne usługi *online* wysokiej jakości, przekształcając strony internetowe zarządzane przez Komisję w tematyczne, nastawione na użytkownika portale. Dzięki udostępnieniu odpowiednich, spójnych i racjonalnych pod względem kosztów portali internetowych Komisja zmieni formę komunikacji z obywatelami w internecie. Ta istotna zmiana zwiększy przejrzystość, jak również umożliwi udział obywateli oraz przedsiębiorstw w programach i kształtowaniu polityki UE.

Aby ułatwić kontakty obywateli z administracją publiczną, Komisja oceni możliwość stosowania zasady jednorazowości w kontekście transgranicznym, z należytym poszanowaniem ram prawnych dotyczących ochrony danych osobowych.

W ramach inicjatywy dotyczącej europejskiej chmury obliczeniowej³³ Komisja stworzy dla organów publicznych platformę, która umożliwi udostępnianie ich danych i usług. W ten sposób powstanie unijna baza dotycząca „administracji jako usługi” (ang. *Government as a Service* – w skrócie GaaS).

Aby świadczyć nowe usługi, zwłaszcza w obszarze danych przestrzennych, przedsiębiorstwa i obywatele coraz częściej oczekują dostępu do wysokiej jakości interoperacyjnych danych nadających się do ponownego wykorzystania. Wykorzystywanie danych przestrzennych w miejskim planowaniu przestrzennym, zagospodarowaniu przestrzennym i planowaniu ruchu oraz w celach naukowych może przynieść innowacje, które będą odpowiadać potrzebom społeczeństwa, takim jak zmniejszenie niekorzystnego wpływu na środowisko. W tym względzie Komisja będzie wspierać tworzenie aplikacji dla użytkowników końcowych, w tym specjalnych aplikacji na poziomie UE, tak aby efektywniej zbierać od obywateli i przedsiębiorstw dane dostarczane za pośrednictwem infrastruktury informacji przestrzennej (INSPIRE) na potrzeby kształtowania i wdrażania polityki na szczeblu UE, zwłaszcza w odniesieniu do propagowania sprawozdawczości i zgodności z przepisami³⁴. Usprawni to kształtowanie polityki w oparciu o fakty i badania oraz będzie stanowić wsparcie dla procesów związanych z administracją elektroniczną, w których niezbędne są wysokiej jakości dane przestrzenne (dotyczące np. katastrów, map, adresów, budynków, parków, terenów chronionych, stref zagrożenia naturalnego itp.).

Działania Komisja	Termin
18. oceni możliwość stosowania zasady jednorazowości w stosunku do obywateli w kontekście transgranicznym;	2019
19. przyspieszy wdrożenie infrastruktury danych ustanowionej dyrektywą w sprawie INSPIRE i korzystanie z tej infrastruktury;	2016–2020
20. przekształci swoje strony internetowe, tak aby sprzyjały większemu udziałowi obywateli i przedsiębiorstw w programach i kształtowaniu polityki UE.	2018

Przyszłe inicjatywy w ramach niniejszego priorytetu powinny przyczynić się do angażowania obywateli, przedsiębiorców i społeczeństwa obywatelskiego we wspólne projektowanie, tworzenie i świadczenie usług publicznych, a także powinny ułatwiać kontakty między administracjami publicznymi a przedsiębiorcami i obywatelami. Inne nowe inicjatywy mogłyby dotyczyć zbierania danych ze wszystkich źródeł oraz ponownego wykorzystywania danych i usług sektora publicznego w celu tworzenia przez inne podmioty (publiczne lub prywatne) nowych, innowacyjnych usług. Ponadto inicjatywy te mogłyby koncentrować się na zwiększeniu przejrzystości administracji publicznych, ponieważ zaangażowanie i udział

³³ Inicjatywa dotycząca europejskiej chmury obliczeniowej – Budowa konkurencyjnej i opartej na danych i wiedzy gospodarki w Europie.

³⁴ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej, Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1. (Sprawozdanie będzie wkrótce dostępne na stronie internetowej: <http://inspire.ec.europa.eu/>).

zainteresowanych podmiotów prawdopodobnie zwiększy rozliczalność i zaufanie oraz zmniejszy prawdopodobieństwo korupcji.

4. REALIZACJA PLANU DZIAŁANIA

Niniejszy plan obejmuje działania, które mają zostać podjęte w latach 2016–2017. Aby osiągnąć cele założone w ramach każdego z powyższych priorytetów polityki oraz aby dostosowywać się do szybko zmieniającego się otoczenia technologicznego, mogą być konieczne działania dodatkowe.

W celu wdrożenia prawodawstwa UE lub rozpoczęcia wspólnych działań Komisja może zaproponować nowe działania. Zainteresowane podmioty (w tym grupa państw członkowskich) również mogą proponować działania w ramach planu działania na rzecz administracji elektronicznej, w szczególności dotyczące różnych zmian sytuacji życiowej obywateli, za pośrednictwem interaktywnej cyfrowej platformy udziału społecznego.

Ponadto Komisja powoła radę kierowniczą ds. planu działania na rzecz administracji elektronicznej, w której skład wejdą przedstawiciele państw członkowskich odpowiedzialni za krajowe strategie w zakresie administracji elektronicznej, oraz będzie jej przewodniczyć. Rada kierownicza będzie odpowiadać za zarządzanie planem (ale nie za poszczególne działania nim objęte). W szczególności będzie oceniać i wybierać nowe działania podczas całego okresu obowiązywania planu oraz koordynować skuteczne wdrażanie i monitorowanie przewidzianych w nim środków. Wszelkie inicjatywy Komisji wynikające z zaproponowanych działań będą podlegać zasadom dotyczącym lepszego stanowienia prawa³⁵.

Realizacja środków zaproponowanych w niniejszym planie działania na rzecz administracji elektronicznej będzie możliwa tylko dzięki wspólnemu zaangażowaniu i współodpowiedzialności ze strony Komisji oraz wszystkich szczebli administracji państw członkowskich.

³⁵ Zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa, SWD(2015) 111.